

KULTURA NA TAPETI

»Kako igrati s praznim želodcem«

Bilo bi skoraj nesmiselno ponavljati, da smo v predkongresnem obdobju, ter da je zato trenutna slovenska politična scena kar se da razgibana. Seminarji, debate, razprave se začenejo, trajajo, lahko bi rekli, neprenehoma. Ena izmed teh predkongresnih razprav je bila na »sporedu« v prostorih Slovenske filharmonije, v četrtek, 7. septembra.

Organizatorja, pobudnika te razprave sta bila Osnovna organizacija sindikata v Filharmoniji in Občinski svet zveze sindikatov občine Ljubljana Center. Na razpravo so bili vabljeni člani izvršnih odborov osnovne organizacije

sindikata s področja kulturnih dejavnosti, torej s področja knjižničarstva, gledališč, glasbene, muzejske in galerijske ter filmske dejavnosti.

Tema te predkongresne tematske debate je bila »Razvoj življenjskega in delovnega

standarda delavcev v kulturi« oziroma postavitev pod drobnogled 3. poglavja resolucije osnutka sklepov 9. kongresa, ki nosi naslov »Prizadevanje za razvoj družbenega in osebnega standarda ter smotrna izraba prostega časa.« Namen razprave pa je bil oblikovati pripombe in dopolniti osnutek teh sklepov.

Prav lepo zveni vse, kar smo do tega trenutka povedali o tej razpravi, a kaj, ko bi sedaj končno zapustili svet zvenceh izrazov in besed, ter skušali bolj preprosto povedati to, o čemer so se naši kulturniki pravzaprav skušali pogovarjati ter skovati predloge ali še bolj preprosto povedano razrešiti probleme, s katerimi so prisiljeni živeti v »družabništvu«.

a) Stanovanjska problematika

Stavek »moje sanje, lepo stanovanje« je trenutno razpita TV reklama. Že, že samo stanovanje je treba kupiti (če ti ga ne dajo), torej plačati. Denar je potrebno privarčevati, zaprositi za cel kup kreditov, ki jih bo treba odplačati in za vse to je nujno potrebno imeti osebne dohodke določene višine, ter delati v ustanovi, ki ti bo kredit dala. In verjemite mi, da so OD naših kulturnih delavcev včasih krepko pod to določeno višino, da imajo s krediti težave – in kako naj bo Hamlet Hamlet, če ga neprenehoma morijo vsakdanji problemi.

b) Delovna sredstva

Ali ste že kdaj slišali, da bi delavec namesto malice prinesel v službo lastni žerjav. Ne! In kako si potem razlagate dejstvo, da v naši filharmoniji glasbeniki neredko sami kupujejo instrumente. O, ja, pa ne bodimo nepravilni. Odškodnino za to dobijo, a kdaj in kako. Skoraj smešno se sliši, pa je vendar resnično.

c) Boj za boljši prostor

Ko je prišla na vrsto ta točka, so predstavniki Lutkovnega gledališča ugotovili, da na srečo ne poznajo problema prostora. Pa ne zato, ker ne bi imeli problema, ne, sploh nimajo prostora. V kakšnih prostorih pa se stiskajo naši knjižničarji vsi dobro vemo in stanje ni nič boljše niti v Filharmoniji ali baletu in še bi lahko naštevati. Povzetek: naši kulturniki delajo, ustvarjajo v delovnih pogojih, ki »včasih še človeka niso vredni«.

d) Problem beneficiranega staža

Ne bomo se predolgo zadržali pri tej točki. Naj vas samo nekaj vprašam. Ali mislite, da je glasbenik pri šestdesetih enako ustvarjalen kot pri tridesetih?

e) Kje nas vse žuli?

In zopet ti kulturniki tarnajo, da imajo premalo denarja, da osebni dohodki v družbenih dejavnostih zaostajajo za dohodki v gospodarstvu, da imajo le tri slovenske občine prispevek za kulturo, da... Premalo denarja.

In kakšen naj bi bil sklep tega dolgega pisanja? Saj ravno to vas sprašujem.

V. V.

Andrej Ujčič, predsednik republiškega komiteja za kulturo, odvarja razstavo.

Razstava holandskega slikarstva

V Narodni galeriji v Ljubljani bo mesec dni odprta pomembna razstava »Holandija 17. stoletja v očeh svojih umetnikov«. Na njej predstavlja Narodna galerija iz Prage 60 slik, dela 55 holandskih slikarjev, ki stilno in motivno zaokroženo predstavljajo eno najzanimivejših poglavij evropskega slikarstva od leta 1620 do 1670. Prikazujejo zgodovinske dogodke, lepoto holandske pokrajine, navade preprostega človeka, portrete ter veselje do vsakdanjosti in vsega, kar to vsakdanjost izpolnjuje.

Obiskovalcem v oporo pa je razstavní katalog z bibliografijo ter kratko razlago slik.

Razstavo so odprli 12. septembra, ob navzočnosti predstavnikov našega družbenopolitičnega življenja, članov diplomatskega predstavništva ČSSR ter velikega števila ljubiteljev likovne umetnosti.

Dopustniški dnevi naših občanov

Avgustovsko negibno soparico je zamenjal jutranji in večerni hlad, prejšnji mesec polprazne mestne ulice in parkirišča so spet zasedli avtomobili, konec je počitnic za šolarje, dijake in študente. Mesto je spet zaživelo z običajnim utripom, ki se včasih tudi sprevrže v nevarno hitenje.

Sprehodili smo se po nekaterih ulicah, parkih, stopili smo na ljubljansko tržnico, v cvetličarno in v enega od vrtcev in postavili vsem sogovornikom isto vprašanje: Kako in kje ste letos dopustovali?

Profesorica Neva Zimšek je z družino letovala v Španiji.

»Letos smo bili v Španiji že tretjič. Cene so pravzaprav enake kot na Jadranu, vendar pa je vreme dosti bolj zanesljivo in to je tisto, kar nas je pritegnilo kljub precejšnji oddaljenosti te dežele. Svoj delež pa seveda prispevata tudi eksotičnost pokrajine in temperament gostiteljev.«

Gimnazijka Lidija Malahodky je v mislih še kar malo na morju, čeprav se je šola že začela.

»Letos se pa res ne morem pritožiti nad svojimi počitnicami. Najprej sem bila nekaj dni pri prijateljih v Portorožu, potem sem taborila v Premanturi in na koncu sem prišla po obali še vse do Dubrovnička. Ker so te moje počitnice denarno podprli starši, jih moj dijaški žep ni tako hudo občutil. Če bi si denar morala sama prislužiti, pa bi bile počitnice verjetno znatno krajše.«

Zuhra Kujović je šele nekaj let naša občanka, dela po kot čistilka na železniški postaji.

»Dopust sem porabila za obiske pri sorodnikih in prijateljih v Črni Gori, od koder sem doma. Ker nam je pot vzela precej časa in denarja, smo vse dni dopusta preživel v Bijelem Polju in morja letos nismo videli.«

Študent Fakultete za sociologijo, politične vede in novinarstvo Boris Zbačnik si je denar za počitnice prislužil sam.

»Najprej sem delal kot prodajalec v Piranu, potem pa sem se z ladjo z Reke odpeljal do Igumenice. Potem sem potoval po Grčiji z ladjami med otoki in z avtobusom po celini celih dvajset dni. Domov sem se vračal z vlakom. To so bile zanimive in prijetne počitnice, čeprav so mi pobrale kar precej prihranjenega denarja.«

Še eden naših sogovornikov je preživel dopust z družino v Fiesli. »Osem dni sem dopustoval v počitniškem domu našega podjetja Tehnika,« je povedal Jože Košir. »Bil sem zelo zadovoljen, saj je ta naš dom že kar luksuzno urejen. Cene so zmerne, pohvaliti pa moram tudi zelo okusno hrano, ki nam je že več let pripravila ista, dobra in izkušena kuharica.«

Na dopoldanskem sprehodu smo zaustavili upokojenega profesorja Visoke šole za telesno kulturo dr. Draga Stepišnika.

»Že petnajst let hodimo poleti z družino v Rateče. Srednjegorska klima je poleti veliko bolj prijetna kot vročina in gneča ob morju. Kot vsa leta doslej smo stanovali na kmečki domačiji, hranili pa smo se v bližnji domači gostilni. To je bil resnično dopust za telo in dušo.«

Upokojena patronažna sestra Mira Lunder je poletje preživel kar doma.

»Po moževi smrti se le nerada kam odpravim. Doma imam pač največ miru in udobja, dolgočasje pa kljub temu ne poznam, saj so mi v veliko veselje ročna dela in klepet s sosedomi. Moja največja radost in hkrati zabava pa je moj vnuček.«

Ludvik Zupančič je hišnik v istem vrtcu.

»Že več let po vrsti počitnikujem z družino v Fiesli. Počitnice pod šotorom sem si izbral ne samo zaradi ugodne cene, pač pa predvsem zato, ker si tako lahko sam določim »dnevni red« počitniških dni. Zelo rad tudi sam kuham za ženo in sinova in letošnjih dvanajst dni v Fiesli mi je kar prehitro minilo.«

Triletna Barbara Brenčič hodi v vrtec Ane Zlherl na Resljevi cesti. V eni sapi nam je povedala: »Bila sem v Savudriji z mamico in očitom in Jano in Lukatom, pa še babi in dedi sta bila z nami. Spali smo v veliki hiši, pa plavala sem z ro-kavčki.«

Metka Košmerl je v svoji cvetličarni »Barbara« na Trubarjevi deklica za vse. Prodajalna je odprta ves dan, pa še ob nedeljah dopoldne dežura.

»Ko sem sprejela povabilo, da grem za štirinajst dni v avgustu na Kanarske otoke, sem morala prodajalno kar zapreti. Pa mi ni bilo žal, saj sem se naužila sonca in morja, narava pa je tam tudi prečudovita in zanimiva ne samo za takšne navdušene ljubitelje lepega cvetja in zelenja, kot sem jaz, ampak tudi za vse druge. Bile so res počitnice ena a!«

Olga Mežan